DIS - Hordaland

Årgang 7 Nr. 4 Desember 2003 Opplag: 750 ISSN:1501-4428

INNHOLD

Redaktøren sin spalte	*2*
Kvinnherad	*2*
Leder har ordet	*3*
Faddere i DIS-Hordaland	*3*
Nedleggelse av Byantikvarens kontor	*3*
På Alvheim vil jeg bu	*4*
Generalforsamling i DIS-Hordaland	*5*
Slektsgranskerkollega	*6*
Det nyttige selskap	*7*
Tur til Askøy 12. juni 2004	*7*
Aktiviteter i DIS-Hordaland	*8*
Styre og tillitsverv i DIS-Hordaland	*9*
Lensmenn i Hordaland	*10*
Amtkartene tilgjengelig på nett	*10*
Program	*11*
Kilderegistrering	*12*

Open dag på statsarkivet

Fra slektsgranskardagen på Laksevåg senter i Bergen

Redaktøren sin spalte

Vil først takke for tilbakemeldinga eg fekk på utgivinga i oktober. Det var stort sett positive reaksjonar på ansiktsløftinga av bladet. Skal vi få eit godt blad, må eg få tilbakemelding frå lesarane. Både positiv og negativ kritikk mottas med stor takk. Har valt å bruke bakgrunnsfarge på nokre av innlegga for å markera skilje mellom to innlegg, håpar dette går bra i trykkeriet.

Det verkar som slektsgransking har aukande interesse ute blant folk flest. Men ei gruppe som er svært lite representert er aldersgruppa 20 – 45 år. Korleis vi kan få større deltaking frå denne aldersgruppa er ei utfordring for DIS. Møter mange som har interesse for slektsgransking, men er redd for å starte da dei trur slektsgranskinga vil ta svært mykje tid. Det eg har erfart er at slektsgranskarhobbyen kan ta svært mykje tid, men det fine er at ein kan leggja det vekk over lengre tid, for så å ta det fram igjen. Dette utan å mista noko av det ein har registrert, etter bare nokre få timar har du funne tråden og er klar til å starte på ny med ny giv. Er du i startgropa med slektsgransking og lurer på om du har tid til det, må du ikkje nøla med å starta. For all den informasjonen du klarar samla, vert ikkje vekke sjølv om du tar ein pause. Sjølv om pausen vert 10 år, så vil du framleis dra nytte av den informasjonen du samlar nå. Er du heldig klarar du å ta vare på informasjon som ikkje er tilgjengeleg då. Tenker då spesielt på den nære slektshistoria di.

Stor takk til dei som har gjort denne utgivinga mogeleg. Det er ikkje stor pågang av stoff til medlemsbladet, håpar dette ordnar seg med ein evt. ny redaksjonskomité.

Er du skrivekyndig og kan tenkja deg å laga innlegg til medlemsbladet, håpar eg du melder di interesse.

Så vil eg nytta høve til å ynskja alle ei retteleg god jolehelg og eit godt nytt slektsgranskarår.

Redaktør
DIS-Hordaland
Hans Ordin Østebø

KVINNHERAD

I haust har det komt ein del nye medlemmar som er aktivt med på møta, spesielt vil eg trekkja fram dei som kjører heilt frå Odda, vel ein time kvar veg for å delta.

Nokre av deltakarane frå nybegynnarkurset i haust er også blitt med i laget, håpar dei finn møta og slektsgranskarmiljøet givande og vert verande i laget.

På møta til våren vil vi leggja opp programmet med ein blanding av nybegynnarstoff og meir tekniske tema. Det vert ikkje lagt opp til noko kurs denne våren, men vi tar gjerne imot forslag på kurs som kan vera aktuelle til hausten.

Laget er godt i gang med å registrera gravstøttene ved kyrkjene i Kvinnherad, resultatet vert presentert på Digitalpensjonatet etter kvart som det vert ferdigstilt. Etter kurset i gotisk har vi diskutert om vi skal starte registrering av kyrkjebøker som eit felles prosjekt. Har ikkje våga å setje i gang med dette enda, men vil ta saka opp att på nyåret. Dersom du kan tenkje deg å delta, vil eg setja stor pris på om du tar kontakt.

Vil nytta høve å ynskja alle ei god jul og eit godt nytt slektsgranskarår, og ynskja alle velkomne på slektsgranskarkveldane i det nye året.

Leiar
DIS-Hordaland-Kvinnherad
Hans Ordin Østebø

ETTERLYSNING 1

Undertegnede søker opplysninger om Lovisius Oberg Ellingsen, f.27.10.1892 i Hadsel. Han var fotograf og skulle holde til i Bergen.

Vennlig hilsen
Ivar M. Johansen
E-post: ivmjoha@online.no

ETTERLYSNING 2

Søker aner til Peder Øgaard. Det jeg vet om ham, er at han giftet seg i Domkirken i Bergen den 22.7.1806 med Gunilde Skelager, født 1787 i Bergen. Han var mesterskræder da han giftet seg, så han må vel kanskje ha vært noe eldre enn sin kone. I FT 1815 for Bergen er alderen oppgitt til 35 år, og han er borger og huseier med adresse 18-118. Han levde fremdeles da konen døde i 1851. Hun ble begravet fra Domkirken, så de har kanskje bodd på samme sted hele tiden. Jeg finner ham ikke i FT 1801, heller ikke i FT 1865. De fikk etter hvert 12 barn, og konens navn er oppgitt på mange forskjellige måter (Gunni/Guri/Gunnild Schelager/ Schiølager/Schiolager/Schwelager m.fl.), og om henne har jeg flere opplysninger, også endel av hennes aner.

Kan noen hjelpe meg å oppspore noe mer om denne Peder Øgaard? Hvor kom han fra? Når døde han? På news fikk jeg forslag om at han antakelig er nevnt i Borgerboka for Bergen 1752-1865, kan noen sjekke det for meg?

Vennlig hilsen
Inger Eik
E-post: in-eik@frisurf.no

ETTERLYSNING 3

Søker slekts-informasjon om min farmor:
Borghild Judith SYSTAD, f. 6 Sep 1904 i Marås, Radøy, d. 1 Aug 1993 i Etne, Hordaland, gravlagt AUG 1993 i Etne kirke, Hordaland. Gift med: **Knut Engemann Gjertson NERHOVDE**, f. 27 Jul 1896 i Nerhovde, Dalen, Ous, Søndre Bergenhus, yrke Oppsynsmann, d. 1973 i Etne, Hordaland, gravlagt 1973 i Etne, Hordaland. Han giftet seg med Borghild Judith SYSTAD, gift 17 Oct 1926.

Vennlig hilsen
Knut Arne Gjertsen
E-post: agjertse@online.no

Styreleder har ordet

Nok et år ligger bak oss, og som vanlig har det vært et aktivt år. Vi har deltatt på Kulturuken i Årstad, arrangert slektsgranskerdag, registrert alle kirkene i Hordaland og laget nettside hvor du kan se bilde og få informasjon om alle kirkene. Må heller ikke glemme våre månedlige medlemsmøter og div. kurs. Årets sommertur gikk til Nordhordland med over 30 deltagere. Mange frivillige har gjort at vi har kunnet gjennomføre disse arrangementene, jeg ønsker å få takke alle som har vært med å gjøre året til den hyggelige opplevelsen det har vært. Også i år har Statsarkivet i Bergen holdt dørene åpne for oss 2 lørdager, dette vil de fortsette med også til neste år. Stor takk til Statsarkivet i Bergen for hyggelig samarbeid.
Den store kampen, som er en gjenganger, har vært å få nok stoff til medlemsbladet vårt. Fra neste årsmøte håper vi å kunne få på plass en redaksjonskomité slik at det blir flere som jobber med dette. Så hvis det er noen som føler kallet er det bare til å gi beskjed. Vi tar imot med åpne armer ☺

Denne tiden vi nå er inne i, er for mange av oss preget av stress og julemas, så slektsgranskning kommer fort i andre rekke. Men for de som ønsker å sette seg ned og slappe av med litt historisk lesestoff om juletiden, kan jeg anbefale følgende bok: Jul i Norge – Gamle og nye tradisjoner, utgitt av Ørnulf Hodne, Cappelens forlag. Boken tar opp historiene om middelalderjul, julegaver, juletre, julenek, julebukker, julenatt og mange andre juletradisjoner. God fornøyelse!

GOD JUL OG GODT NYTT ÅR fra styret i DIS-Hordaland

Leder
Dis-Hordaland
Renathe-Johanne Wågenes

Nedleggelse av Byantikvarens kontor

Byrådet i Bergen vil i årets budsjettforslag legge ned Byantikvarens avdeling. Byantikvaren vil da stå vingeklippet igjen. Et kontor som gjennom 10 år systematisk er bygget opp med en unik kompetanse, vil forsvinne. Bergen vil da være eneste storbyen i Norge uten et byantikvar avdeling. Bergen er den eneste storbyen i Norge med et kulturminne på UNESCOs Verdensarvliste. Bergen er også den eneste byen i Norge som fyller definisjonskravene til en historisk bykjerne etter kravene i "Historic Town Charter". I tillegg har byen et utall vernede og verneverdige bygg. Alt dette gjør Bergen til den internasjonalt kjente byen som den er. Vi trenger et høykompetent kontor som ivaretar Bergens unike historiske verdier!

Klikk deg inn på: www.cultland.org/kampanje skriv under oppropet!

FADDERE i DIS-Hordaland

Denne ordningen er ment å skulle være en hjelp til de av våre medlemmer som av en eller annen grunn trenger litt hjelp til å komme videre i sitt arbeid.
Er du medlem av DIS-Hordaland og trenger hjelp innen et av områdene under, så nøl ikke med å ta kontakt med noen av personene nedenfor!
Har du problemer som knytter seg til ting som ikke er med på listen eller ønsker å bli fadder i DIS-Hordaland, kan du ta kontakt med Renathe-Johanne Wågenes på tlf. 56 14 86 61 eller E-post: *leder@ho.disnorge.no*

Brother's Keeper T	ruls Magnus	55 12 07 17	*trumag@c2i.net*
Brother's Keeper	Anne-Sofie H. Eknes	55 13 13 26	*erikek@netcom.no*
DISGEN	Sølvi Arntzen	55 26 65 51	*solarnt@online.no*
Embla			
Familie & slekt	Jarle Hannisdal	55 12 19 85	*jarlehannisdal@c2i.net*
TMG	Turid H. Bergsagel	55 16 52 22	*turid.holleland@student.uib.no*
TMG	Hans Ordin Østebø	53 47 61 66	*hoestebo@online.no*
GEDCOM	Arild Tangerås	55 13 24 06	*atangera@online.no*
DIS-Treff	Alf Egil Skjeldestad	55 34 77 61/56 31 60 93	*distreff@ho.disnorge.no*

På Alvheim vil jeg bu !

46 år gamle Anders Alvheim har gitt opp livet i storbyen og overtatt barndomshjemmet, en liten gård på Alvheim i Øygarden. Til daglig jobber han i kommunen, mens fritiden går med til å fikse gård, slektsgranskning og kilderegistrering.
Sommeren 2001 fikk han en mulighet til arbeid og inntekt der ute, og da var han ikke vanskelig å be!

Ikke odelsgutt

Jeg er yngst av 5 søsken og var den siste som forlot redet. Hele den tiden jeg bodde hjemmefra lå det alltid i underbevisstheten at jeg skulle flytte "heimatt". Og med dagens samfunnsutvikling så er det ingen automatikk lenger i at den eldste overtar.

Anders Alvheim

En del arbeid har det nok vært. Har brukt 2 år på å gjøre huset fra 1905 noe i nærheten av sånn jeg vil ha det. Men litt skakt og skjevt vil det nok alltid være. Vil bli for omfattende å rette det opp. Gårdsdrift er det ikke, men jorden blir holdt i hevd. Men kanskje en dag? Huset ble flyttet-snudd 90 grader egentligden gangen i 1905, og trolig er mye av materialet i søre delen fra 1700-1800-tallet. Kanskje jeg burdet fått det analysert!! Hvordan det nå en gang er, så sitter jeg i dag som eier av et lite landsens gårdsbruk. Ikke spesielt mye å skryte av, men du verden hvor stolt jeg er av det! ☺

Skjøte fra 1809

Anders har funnet frem noen gamle papirer. Disse ligger godt bevart i brannsafen, og er av stor verdi. Det originale skjøtet fra 1809, og andre gamle dokumenter fra gårdens historie er blitt tatt vare på oppgjennom tidene. På Statsarkivet har jeg funnet et bygslingsbrev fra 1780 og der ble tinglyst bygsel både 1760 og 1733. I 1809 ble gården kjøpt av Anders Nielsen fra Enkefruen etter Christian Ameln i Bergen.
Jeg vet i alle fall at denne slekten har vært her på Alvheim siden slutten av 1600-tallet, og jeg befinner meg midt mellom tro og tvil når det gjelder prestemantall og skattematrikkel og den slags. Skal man tro på muntlige overføringer om navnetradisjonen i familien, så skal det nå ha vært en 17-18 generasjoner fra far til sønn, uten at jeg legger så mye vekt på akkurat det. Men sannsynligvis videre bakover enten her på Alvheim eller en av nabobygdene.
I alle fall liker jeg å tro det ☺

Skjøte fra 1809

Slektsgranskning

Slektsgranskingen startet fullstendig tilfeldig. Kan du forestille deg noe så kjedelig som en regntung søndag i Øygarden, når du er ung og sprek og full av livslyst, og bare venter på at båten skal gå til byen?
Jeg ble iallfall sittende og bla i en av Jan Sjursen sine – Ættebøker for Øygarden –, og da var det plutselig gjort. Jeg hadde for så vidt aldri vært særlig interessert i det tidligere. Men det at jeg her kunne se hva mine tippoldeforeldre het, hvor og når de levde, og koble dem til barn og samtidige naboer, gjorde ett eller annet med meg. Og kanskje spesielt fordi jeg den gang holdt på å våkne litt til hva data kunne brukes til. Jeg så for meg muligheten til å organisere det litt bedre, litt mere interessant, litt lettere for den enkelte. Plutselig var jeg helt giret. Og derifra ballet det på seg. Det ble viktig å snakke med foreldre og andre som var gamle og husket og visste, og det ble viktig å fortelle andre (søsken spesielt!) hva jeg hadde funnet ut.

Ulempen ved å flytte ut her er at det har blitt litt langt til Statsarkivet, men er bruker av Digitalarkivet. Men hvem er vel ikke det ☺ På den annen side så er jeg jo nå 'midt i smørfatet', omgitt av andre som sitter inne med informasjon

eller som kan peke meg i riktig retning. Det drypper inn, trutt og fast, med både historier og annet som har gitt meg mye 'kjøtt' på alle de nakne navnefaktaene. Går litt opp og ned med hvor mye tid man har til å forske på slekten, men litt blir det nå. Family Tree Maker er programmet jeg bruker til å holder styr på all informasjonen. Lett program å navigere i, men har sine klare mangler hva angår dataregistrering. Har vurdert å bytte, men ikke bestemt til hvilket. Må se meg litt omkring, er liksom ikke helt fornøyd med noe av det som finnes!

Kilderegistrering

Etter oppfordring i medlemsbladet til DIS-Hordaland begynte jeg med kilderegistrering. Da hadde jeg allerede skrevet av endel kilder til eget bruk, uten tanke for at de skulle legges ut på internet. Det er kjekt hvis andre kan ha nytte og glede av det som jeg har registrert. Hjelpe andre i sitt arbeid og ikke minst bidra til å få ned slitasjen på orginal-kildene. Så nå venter jeg på å få tilsendt mer arbeid som jeg skal kaste meg over i vinter, på min nye PC.

Huset på Alvheim

Hedre forfedrene

Nå etter hvert er det bare ren luksus å kunne noe om historien og bakgrunnen for det lokalsamfunnet jeg hører hjemme i. Jeg vet med meg selv at jeg aldri kommer til å treffe disse menneskene i noen himmel, men føler liksom at jeg hedrer dem ved at de ikke blir glemt. Jeg kan snakke om Johannes her og Nils der, og ønske at de sitter ett eller annet sted og blir glade for det, og Freud ville vel sagt at det innerst inne skyldes min egen frykt for å bli glemt ☺

Tekst/Foto:
Renathe-Johanne Wågenes

Slekt og Data: Retting

I siste utgåve av Slekt og Data, står det at representanter til landsmøtet i DIS-Norge skal velgast onsdag 18. februar. Dette vert utført på generalforsamlinga i DIS-Hordaland og er da flytta til lørdag 21. februar.

Styret

Generalforsamling DIS-Hordaland

Innkaller herved medlemmene til årsmøte/ generalforsamling på Kronstad Hovedgård, Kronstadveien. Det blir møter i utvalgene før generalforsamlingen og foredrag etter på. Opplegget for dagen blir presentert i e-post til medlemmene.

Lørdag 21 februar 2004 kl 15:00

Dagsorden:

1. Valg av møteleder og referent
2. Styrets årsberetning
3. Regnskap 2003
4. Revisors beretning
5. Ansvarsfrihet for styret
6. Budsjett for 2004
7. Innkomne saker
8. Valg
9. Valg av representant + vararepresentant til landsmøtet i DIS-Norge

På valg i år:

1. Styrets leder for 1 år
2. 2 styremedlemmer for 2 år
3. 2 varamedlemmer for 1 år
4. Revisor for 1 år
5. Redaktør for 1 år
6. 2 medlemmer til valgkomiteen for 1 år

Obs! Gjenvalg kan finne sted.

Saker som skal behandles på generalforsamlingen må være kommet styret i hende innen 1/1-2004.
Saksdokumenter vil bli gjort tilgjengelig på vår hjemmeside 14 dager før generalforsamlingen.
De som likevel ønsker å få disse tilsendt hjem, må ta kontakt med leder@ho.disnorge.no

Styret ønsker medlemmene hjertelig velkommen!

Slektsgranskerkollega !

Tidligere jobbet de på Stord Bartz Industrier i Bergen. Som pensjonister treffes de via hobbyen: Slektsgranskning. Tore Thomassen 72 år fra Laksevåg, Ola Aronsen 67 år fra Askøy, Ditlef Lowzow 67 år fra Åsane og Johannes Vindenes 65 år fra Minde.

Fra venstre: Ola, Ditlef, Johannes, Tore

Slektsgranskning

Felles hobby er en topp måte å opprettholde kontakten på. Faktisk så har de drevet og «vervet» hverandre inn i foreningen. Ola er den i gjengen som har kommet lengst i jakten på forfedre. Han kan føre slekten tilbake til 1600-tallet, til en Brennevinsforvalter Michel Sørensen Normann i Bergen. Tore begynte å interessere seg for slektsgranskning på 1980-tallet, men har ikke fått jobbet så mye med det. Han brukte lang tid på å bestemme seg for et brukendes slektsprogram. Det startet med min slekt på farsiden i Sunnfjord, Jens Moritzon og hans sønn,(?) Cristen Jenson. Begge var sogneprester i Askvold. Cristen Jenson var kjent som "Ordbokpresten" Han skrev "Den Norske Dicionarium eller Ordbok" som kom ut i København i 1646. Den var skrevet for å ta vare på det gamle sunnfjordmålet. Ditlef, som har navnet sitt fra Tyskland, kan føre slekten tilbake til ca 1700 da de kom til Norge. Videre jakt på forfedre avventer han med til han har funnet seg et slektsprogram. Johannes har så vidt kommet i gang, og har dårlig samvittighet for at han ikke jobber mer med det. Men slektsstevn har han fått med seg, da satt han i arrangementkomiteen.
Om det skal bli slektsbok er de litt usikre på. Presentasjonen av arbeidet er det vanskelig å bestemme seg for. Hvor starte og hvor slutte? Begrepene ættebok, slektsbok, anetre osv går om en annen og egentlig så er man litt usikker på hva er riktig å kalle hva. Men så lenge man har det kjekt så er det ikke så viktig.

Kursvirksomhet

Ditlef begynte med å delta på nybegynnerkurs. På kurset lærte jeg at jeg skulle snakke med de eldste i familien for å tappe dem for informasjon, men det rådet kom litt for seint. Interessen for å leite etter slekten kom ikke før han var godt voksen. Ola har gått på gotisk kurs, mens Tore har fått med seg begge deler.

Slekt på nett

Digitalarkivet gjør det litt mer «makaløst» å leite etter slekten, og de føler seg stort sett trygg på den informasjonen de finner. At Digitalarkivet er et bra verktøy er de enige i. Bredbånd er en velsignelse for en slektsgransker! I forbindelse med slektsgranskerdagen var DIS-treff åpen og da var Tore inne for å leite etter slekten Strandberg. Til stor glede fant han sin mormor og hennes søster nevnt. Han tok kontakt med vedkommende som hadde de i basen sin og da viste det seg at mormors søster hadde etterslekt i Australia. Sånt er utrolig gøy å komme over.

Hobby og ekteskap

Ja det er ikke alltid like lett. Konene synes at det brukes for mye tid på hobbyen. Hun sier at hun ser bare ryggen på meg der jeg sitter foran datamaskinen ler Ola. Dette er på mange måter en livstids hobby, man blir aldri ferdig. Og dagene går så alt for fort.

Medlemsblad/medlemsmøter

Bladet er bra. Får god informasjon via medlemsbladet synes Johannes, og det er bra siden han ikke har tid til å gå på så mange møter. Men når han deltar er det veldig kjekt å kunne få snakke med andre med samme interesse. Ditlef har deltatt på mange møter i jakten på et godt slektsprogram.

Det diskuteres heftig rundt bordet om slektsprogrammer, internett tilkoblinger osv. Ingen tvil om disse pensjonistene følger med i den moderne tid.

Tekst/Foto:
Renathe-Johanne Wågenes

Selges !

DIS-Norge har fått laget hvite piquet-skjorter med DIS-Norge logoen på venstre brystlomme. (str. S-XL). De koster kr 150 pr stk + porto. Hvis du er interessert i noe av dette kan bestille fra nestleder Jarle Hannisdal
E-post: jarlehannisdal@c2i.net

Vi har fått laget oss krus i moderne design for varm/kald drikke.
Disse har logo og påskriften DIS-Hordaland. De er i salg for kr 50,-.
De er veldig flotte og flere har allerede benyttet sjansen til å skaffe seg kruset.
Krusene selges på våre møter.

Det nyttige selskap !

Bergens første børs

På Bryggen utenfor Hanseatisk Museum står et gammelmodig, åpent skur med vippebom til å heise opp varer. Det ser ut som en levning fra for lengst svunne tider, med sin plassering mellom moderne fritidsbåter ved kai på den ene siden og en strøm av travel biltrafikk på den andre. Og det er det riktignok også. Dramshusens skur og Engelgårdens vippebom ble gjenoppbygget i 1990. Dramshusens skur, som ble bygget like etter brannen i 1702, ble fotografert omkring 1865. Fotografiet har gitt modellen for det gjenreiset skuret. Vippebommen er en kopi av den siste bommen som var i bruk i Bergen, og originalen oppbevares på museets loft. Til gjenreisningsprosjektet ga Det Nyttige Selskab et bidrag på 100.000 kroner.
Slike skur og vippebommer sto på rekke og rad utover Bryggen. De var kortvarige lagringsplasser for varer under transport, nyttige å ha i dårlig vær. Den lille tømrete kjernen midt i skuret var gårdens utedo. Vippebommer av dette slaget var i bruk på Bryggen i mange hundre år, og kunne brukes til å heise opp litt mindre gjenstander som trantønner og lignende.

Bryggen ca. 1865, med skur og vippebommer på rekke og rad, og en mengde fiskefartøyer. Dramshusets skur er nr. to i rekken.

Av utseende og type skiller ikke Dramshusens skur seg ut fra resten av Bryggeskurene. Men det har fått en spesiell plass i byens historie som Bergens første børs. En slags børsmøter hadde vært holdt på Kjøpmannsstuen siden lenge før brannen i 1702. Av en eller annen grunn ble de på sluttet av 1700-tallet flyttet derfra og til Dramshusens skurs. Under Det Norske Kontor (som i 1754 avløste Det Tyske Kontor på Bryggen) opprettet kjøpmennene på Bryggen et prissamarbeid som ble kalt Kuranten. Det ble det fastsatt minstepriser for nordlandsvarene og maksimalpriser for varene som ble gitt igjen i bytte. Prisene ble hvert år satt «under skuret», og dette var Dramshusens skur. En skildring gjengitt fra Schjelderups «Bergens børs og dens mænd» forteller hvordan skuret ble brukt: «Her under – Skuret – kunde man i gamle dage om formiddagen mellom kl. 8 og 10 se nogen kjøbmænd fra Bryggen spise sin frokost, som i al tarvelighet bestod av i lommen medbragte smørrebrød, mens andre pudret sitt haar eller lod sig frisere. Fra kl. 10-12 holdt en større samling av kjøbmænd børs der. Paa slaget tolv skiltes man ad for efter endt middags-maaltid og en liten eller stor mid-dagslur (kaffe var endnu ikke i mode) igjen at samles under – Skuret – fra kl 3-5 eftermiddag. Efter kl. 6- undtagen i Nordfar-stevnens travle tid – nøt man klublivets gleder paa Vin-kjelderen eller gjestgiverstedet paa Kalfaret»

Det Nyttige Selskab er engasjert i byens ve og vel, i å forskjønne dens ansikt og øke dens kulturelle kapital. De gir pengestøtter til å bevare det gamle i Bergen, til å sette opp minnesmerker og lignende. De gir også ut prisen «Det Nyttige Selskabs pris for god forretningsfasade».
Mer om selskapet og deres prosjekter kan du lese i boken: Nytte og Lys - midt i Bergen. Det Nyttige Selskab 225 år i 1999. Boken er i salg hos
Erik Næsgaard, Studentsamskipnaden i Bergen.

Tillatelse til avskrift er gitt av Knut L. Espelid 5/12-2003.

Tur til Askøy lørdag 12. juni 2004!

I 2004 har vi valgt å legge turen til Askøy. Vi kommer til å besøke Strusshamn hvor bl.a. den første kirken i daværende Askøy prestegjeld stod. Det var også gjestgivervirksomhet her.

Turen vil gå videre til Herdla som hadde en sentral plass under 2. verdenskrig med bl.a. flyplass. Det blir besøk i Herdla kirke fra middelalderen og Herdla museum. Det blir lagt opp til bespisning underveis.

Programmet er ikke fastsatt, det kan også bli besøk ved andre severdigheter på Askøy.
Nærmere detaljer vil komme til våren.

Vi søker noen til arrangement komité, fortrinnsvis noen fra Askøy. Nåværende leder Renathe-Johanne Wågenes vil være med i komiteen.

Styret

Aktiviteter i DIS-Hordaland

Kursdeltakar, gotisk

Anita Særvold Johannessen, 34 år art direcor

Anita Særvold Johannessen

Hvor lenge har du drevet med slekt?
Jeg hadde alltid hørt om en anetavle som min grantante Karla Lysøen Særvold fikk laget på 1960-tallet. Denne fikk jeg tak i begynnelsen av år 2000. Omtrent samtidig ryddet min mor på loftet og fant frem en masse gamle papirer og noen gamle foto-album med familiebilder. Med dette grunnlaget kunne jeg nesten ikke la være å begynne. Siden jeg hadde en bærbar Macintosh var det ikke så vanskelig å finne det rette pro-grammet for meg - det var ikke så mange å velge mellom. Så jeg kjøpte den gang Reunion 6.0. Har etterhvert oppgradert til Reunion 8.0, og jeg er kjempefornøyd med dette program-met.

Har du kommet langt tilbake i tid, funnet mye?
Tja, hvordan skal man svare på det da? Ja, jeg har kommet så langt tilbake i tid som det er mulig med den forskningen som er gjort frem til i dag. Selvfølgelig er det bare det som jeg har tilbake til rundt 14/1500-tallet som kan dokumenteres sånn noen lunde, men jeg liker å fylle på mer eller mindre sannsynlige forfedre, og prøver å notere meg de forskjellige teoriene rundt hver person. Jeg har lært utrolig mye historie på denne måten. Pr. d.d. har jeg 27.500 personer i slektstreet mitt. Jeg er i direkte slekt med ca 18.000 av disse. Resten er inngifte, og/eller slekt på min samboers side. Min samboer, Lasse Hægland, og jeg hadde ikke jobbet lenge med slekten før vi fant ut at vi hadde felles aner.

Har du funnet noe spennende?
Ja, noen gullkorn er det jo innimellom. Jeg har bl.a. funnet ut en hel masse om min nære slekt som jeg ikke visste før. Det har gått en del "rykter" fra generasjon til generasjon, dette har jeg fått ryddet litt opp i. Men noen gjenstår, bl.a. et ryktet om at min mormors slekt skal nedstamme fra spanjoler, og at det derfor er vanlig med brune øyne og mørkt hår i slekten vår. Men dette får jeg nok problemer med å avklare.
Ellers har jeg funnet ut at jeg nedstammer fra Miltzow-ætten på Voss. Både Lasse og jeg nedstammer fra den kjente straffangen Nils Pederson Stålby fra Sverige som giftet seg med datteren til en av de rikeste bøndene i Fusa, vi nedstammer også fra den beryktede Admiralen Kristoffer Trondson Rustung.
En morder har jeg funnet også, en Johannes Fabianson Krokeide i Fana. Han ble avrettet våren 1737 for å ha tatt livet av en tjenestejente som han har «besvangret». – Og slik kunne jeg nok ha holdt på å liste opp historier, for det er nok å ta av.

Hvorfor gotisk kurs?
Jeg har i den senere tid begynt å "verifisere" anene mine og å fylle på med hendelser på de personene jeg har. Dessuten er det noen aner på 1700-tallet jeg står helt fast på. Så sist gang jeg var på Statsarkivet oppdaget jeg at for å få fullt utbytte av det jeg kunne finne av materiell så måtte jeg sette meg mer inn i den gotiske skrivemåten / håndskriften.

Hvordan var opplegget på kurset? for eksempel gruppearbeid, hjemmearbeid osv…
Syntes det var ganske ok. Skjønte ganske fort at her var det ingen enkle løsninger, etter at vi hadde fått oversikt over hvordan alle bokstavene generelt så ut, var det i grunnen mye opp til meg selv hvor mye jeg kom til å få ut av kurset.

Føler du at du hadde utbytte av kurset? for eksempel vil det hjelpe deg videre i slektsgranskning, hvordan hjelpe deg osv…
Ja, jeg føler jeg har fått utbytte av kurset, men jeg ser at det kreves fortsatt en del egeninnsats for å holde kunnskapene ved like. Men det ser jeg ikke som noe problem, jeg er klar til innsats og gleder meg til jeg skal opp på Statsarkivet igjen. Regner ikke med å lese ting flytende ennå, men jeg er litt bedre rustet med dette grunnlaget.
Her kan du finne ut mer om min slekt:
http://www.look.no/anita/slekt

Tekst/Foto:
Renathe-Johanne Wågenes

Open dag på Statsarkivet

Me lever i eit moderne samfunn der data og Internet har overtatt for ganske mykje. Slik er det også for slektsgranskinga, mykje informasjon er allereie lagt ut på Digitalarkivet. Digitalarkivet er komt for å bli og er ei kjærkommen kjelde for slektsgranskaren. Eg har vært på nett i timevis og leita etter slekta mi, seine kveldar har det og blitt. Men ein ting er heilt sikkert, det er framlesis mykje som ikkje er lagt ut på nettet. Statsarkivet er eit svært viktig arkiv i slektsgranskinga, men det har eit problem som ikkje Internet har, og det er opningstidene. Dette begrensar sjølvsagt muligheita for bruken av arkivet, spesielt for oss som bur litt lenger ute i distrikta. For oss ute i distrikta er open dag på statsarkivet eit flott tiltak. Ved å reise heimafrå med ferja kl.05:30, kjem vi fram til arkivet ved opningstida.

Laurdag 11. oktober deltok eg på den opne dagen i haust. Det var for meg som er ny med slektsgransking, ein utmerka dag til å bli kjent med arkivet. Finne ut kvar bøker og filmar var, og korleis desse var sortert. Var det problem med å finne fram, eller forstå skrifta, var det alltid ein eller annan som hadde kontroll og kunne hjelpa. Mesteparten av tida gjekk med til å leita etter eigen slektsinformasjon. Det eg ser, er at på arkivet kan ein finna mykje informasjon som ikkje er tilgjengeleg andre stadar.

Fort side 9

Styre og tillitsverv i DIS-Hordaland

Hordaland

Verv	Navn	Telefon	E-post
Leder	Renathe-Johanne Wågenes	56 14 86 61	rjwa@start.no
Nestleder	Jarle Hannisdal	55 12 19 85	jarlehannisdal@c2i.net
Kasserer	Johan Ludvig Kvamme	55 19 09 89	lukvamme@online.no
Sekretær	Helge Morten Slettebø	55 13 48 96	helg-sle@online.no
Styremedlem	Kenneth Bratland	55 18 86 32	kennethbratland@hotmail.com

Kvinnherad

Leder	Hans Ordin Østebø	53 47 61 66	hoestebo@online.no
Nestleder	Lars Jostein Røyrvik	53 47 17 62	ljr@c2i.net
Kursleder	Geir Moen	53 48 82 69	g.moen@frisurf.no

Faste E-post adresser i DIS-Hordaland

Leder	leder@ho.disnorge.no
Nestleder	nestleder@ho.disnorge.no
Kasserer	kasserer@ho.disnorge.no
Kursansvarlig	kurs@ho.disnorge.no
Nettansvarlig	webmaster@ho.disnorge.no
Distreff-fadder	distreff@ho.disnorge.no
Redaktør	red@ho.disnorge.no
Kilderegistreringskoordinator	kildereg@ho.disnorge.no

Frå side 8

Det eg sit igjen med etter den dagen er:

- Positiv oppleving, ved å møta fleire med same interesse.
- Positiv oppleving av statsarkivet.
- God hjelp til å finne fram.
- Mange opplysningar om slekta mi, som eg elles ikkje hadde funnet.
- Ynskje om fleire opne dagar på arkivet.

Til slutt vil eg koma med ei anbefaling.
Nytta deg av OPEN DAG på Statsarkivet, det er verdt det.
Neste dag er **20. mars**. Merk av datoen og kom.

Tekst:
Harald Thuestad

ETTERLYSNING 4

I folketellingen for 1801 for Bergen fins det flere familiefedre med slektsnavnet Bøhmer: fiskeveier Friederick B. 58 år, bondehandler Johan Daniel B. 62 år og Jan Georg B. 30 år. Er det noen som kjenner deres forfedre, og om de var etterkommere av Bøhmerslekten på Østlandet?
Dens stamfar, Nicolai Nicolaisen, kom omkring 1690 til Strømsø (Drammen) fra Emden og giftet seg i Bragernes kirke 6/1-1693 med Mette Bendixdatter.
Er det noen som vet om Bøhmerne i Kristiansund kom fra Bergen?
Vennlig hilsen
Atle Røthe
E-post: arothe@online.no

Lensmenn i Hordaland

I 1950 ga Hordaland Lensmannslag ut en bok om «Lensmennene i Hordaland». Denne forteller om hvem som var lensmenn i de forskjellige kommuner/skipreide. Informasjonen du får om hver enkelt lensmann er varierende. Noen blir bare nevnt med navn og tidsperiode, mens andre er tilknyttet slektshistorie og historier fra deres virke.

Jeg vet ikke om boken fortsatt finnes i salg, men jeg vil tro man finner den på biblioteket.

Her et utdrag fra Voss:

Størker Mølster er velkjent. Han nevnes i tingboken som lensmann første gang i 1649 og var formentlig lensmann over Finnegodset og Apostelgodset. Likeså nevnes han jevnlig som lensmann i de følgende år inntil 1662. I dette år ble han

innblandet i en rettssak. Hans Nilsen, forpakter eller forvalter over Apostel- og Finnegodset hadde den 11. juni d.å. innstevnet en del av Finnegodsets bønder, fordi de ikke hadde betalt skatt for det forgangne år. –

Den 5 novebr. s.å. hadde fogden innstevnt, samtlige bønder på Finnegodset. Først tiltalte han bondelensmannen Størker Mølster og dernest de edsvorne menn, som bodde på godset, som burde foregå de andre med et godt eksempel, at de skulde betale ham som hittil ½ daler for hver laup i arbeidspenger etter kanslerens åpne brev og befaling, som var blitt opplest for retten.

Han hadde ikke mottatt disse penger, men var blitt møtt med tross og oppsetsighet av bøndene. Han påstod at de skulde straffes for sin ulydighet.

Under denne forhandling ble bøndene mer og mer opphisset. De rykket opp døren til tingstuen, som synes å ha vært stengt av frykt for uroligheter, og stormet inn i retten og forstyrret dens forhandlinger. De ropte at de ikke ville betale. Det synes som om det har gått noe voldsomt for sig og retten er vistnok blitt truet og kanskje tvunget til et tilbaketog. Nils Bakketun ble kort etter satt under tiltale for vold mot øvrigheten og opprør. Det var i datiden en meget farlig sak. Nils Bakketun erkjente seg skyldig og øvrigheten fant det klokest ikke å vise strenghet. Nils Bakketun ble dømt til å betale en ask korn til de fattige, men da han intet korn hadde, slapp han fra boten. Bøndene hadde bøyet seg, de hadde forløpt seg og ble bange. Hermann Garmann, som var forpakter av godset (egentlig var han kun fullmektig for F. Marsellus, som hadde forpaktet godset), skrev en forestilling til bøndene, som var meget godt avfattet, men også var alvorlig og truende og bøndene falt tilfote. Styrker Mølster nevens siste gang som lensmann i 1668 og har formentlig sluttet dette året.

Godkjent bruk av Hordaland lensmannslag 8.12.03
ved Knut Rykke
Tilrettelagt for bladet av:
Renathe-Johanne Wågenes

”Finn oldefars gårdsbruk på historiske kart som ikke har vært tilgjengelig for allmuen i moderne tid”

Avtale mellom DIS-Norge og Statens kartverk inngått på Slektsforskerdagen 25.oktober

Statens kartverk og DIS-Norge har inngått en avtale om publisering av «amtskartene» på Internett. DIS-Norge har i henhold til avtalen stått for finansiering og det praktisk rundt skanningen av de opptil 90 x 65 cm store kartbladene, mens kartverket vil publisere kartene i sin tjeneste Norgesglasset.

Avtalen ble signert av Fagdirektør i Statens kartverk Karsten Lien og DIS-Norges leder Jan Eri. Den innebærer at de landsdekkende historiske amtskartene produsert 1826 – 1917, vil bli tilgengelige for bruk av slektsforskere og andre interesserte. DIS-Norge har i tillegg fått tillatelse til å gjøre de 40 amtskartene digitalt tilgjengelige for sine medlemmer, for bruk i utarbeidelse av slektsbøker eller for publisering på hjemmesider

Som ramme for signering av avtalen ble Slektsforskerdagen 25. oktober arrangert av DIS-Oslo/ Akershus valgt. Totalt ble det sist lørdag gjennomført 17 slike arrangementer i lokallagene av DIS-Norge

Avtalen og kartene finnes skannet hos DIS-Norge:
http://www.disnorge.no/amtskart/
og kartene med søkemulighet i Norgesglasset
http://ngis2.statkart.no/norgesglasset/default.html
Bilde fra signeringen
http://www.disnorge.no/bilder/AvtaleKartverketDIS.jpg
Kontaktperson:
DIS-Norge, Jan Eri, leder@disnorge.no, mob 92 6 95 413

Program våren 2004

DIS-HORDALAND

Onsdag 21 januar 2004
Sted: Bergen, Kronstad Hovedgård
Tema: Brukermøte

Onsdag 18 februar 2004
Sted: Bergen, Kronstad Hovedgård
Tema: Åpent kontor.

Lørdag 21 februar 2004
Sted: Bergen, Kronstad Hovedgård
Tema: Generalforsamling

Onsdag 17 mars 2004
Sted: Bergen, Kronstad Hovedgård
Tema: Hvordan lage slektsbok ved Morten Kjellesvig

Onsdag 21 april 2004
Sted: Bergen Sjøfartsmuseum
Tema: Foredrag og kort omvisning ved Tore Nilsen

Kronstad Hovedgård

Onsdag 19 mai 2004
Sted: Bergen, Kronstad Hovedgård
Tema: Foredrag

Lørdag 12 juni 2004
Sted: Askøy - Herdla
Tema: Vi arrangerer tur til Askøy med spesiell fokus på Herdla

DIS - Hordaland - Kvinnherad

Torsdag 8. januar kl. 19:30
Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes
Tema: Repetisjon av gotisk skrift, innføring for nybegynnarar

Torsdag 5. februar kl. 19:30
Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes
Tema: Bevaring av historiske bilete, elektronisk

Torsdag 4. mars kl. 19:30
Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes
Tema: Brukarmøte

Torsdag 1. april kl. 19:30
Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes
Tema: Korleis leite i kyrkjebøkene

Kvinnherad bibliotek, Husnes

Torsdag 6. mai kl. 19:30
Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes
Tema: Ta med eigne slektsnøtter, prøver å løyse problemet i lag.

Torsdag 3. juni kl. 19:30
Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes
Tema: Brukarmøte

Statsarkivet i Bergen

Statsarkivet i Bergen vil holde åpent lørdag 20. mars Kl. 09:00 - 14:00 for våre medlemmer.

Hjertelig velkommen.

Returadresse:
DIS-HORDALAND
PB. 1255
N-5811 BERGEN

Kilderegistrering

Høsten har ikke vært så aktiv på denne fronten. Mye av dette skyldes at Statsarkivet som forsyner oss med kopier har hatt det veldig travelt. Jeg har hatt samtaler med statsarkivaren og jeg håper dette vil løse seg snart. Det er trist å ha ubenyttede ressurser.

Jeg vært i samtale med kirkevergen i Bergen, May Kristin Røen. Vi har fått tilgang til en ringperm med en papirregistrert oversikt over alle gravsteinene som ligger rundt i Bergen sentrum. Dette er avskrift av inskripsjonene, beliggenhet, steinenes utseende og tilstand. Registreringen ble foretatt på slutten av 1970-tallet. Følgende gravplasser: Assistenkirkegården, Domkirkegården, Nykirkegården, Mariakirkegården, St. Jacob kirkegård, Korskirkegården. Disse er levert ut til medlemmer for innleggelse på data. En ringperm med kopi av avskriften er å finne på vårt kontor, Kronstad Hovedgård. Når vi er ferdig med registreringen vil denne bli gitt til Digitalarkivet.

Det jobbes også med å få tilgang til gravsteinsregistrene rundt om i kommunene i Hordaland. For øyeblikket holder vi på å samle inn og bearbeide 10 gravplasser fra en kommune i Sund-Hordaland. Dette vil bli gjort tilgjengelig på Digitalarkivet når vi er ferdig.

Hvor ligger interessante/viktige personer gravlagt i Bergen kommune?

Kirkevergen er også interessert i å få hjelp til å finne ut hvor interessante/viktige personer for byen er gravlagt og hvorfor disse anses som dette. Vet du om en spennende/interessant person som ligger gravlagt i Bergen kommune, ta kontakt med kildereg@ho.disnorge.no eller send brev til DIS-Hordaland. Mail/brev må da inneholde hvem dette er, historien tilknyttet personen og hvor man finner graven. Dette vil videre bli overrekt kirkevergen som vil gjennomgå dette i forbindelse med deres videre planer for kirkegårdene i kommunen.

DISreg
I løpet av desember/januar (håper vi) vil en ny tjeneste i DIS-Norge bli gjort tilgjengelig. Dette er en internettside som vil fortelle om hvilke kilder som er registrert av hvem i foreningen, hvilke kilder som er under arbeid og hvilke som er tenkt registrert.

Det vil være mulig å søke på geografiske områder, slik at man lett kan sjekke sitt interesseområde.
Når du har funnet den kilden du søker, kan du gå videre direkte inn på søkesiden på Digitalarkivet.
VIKTIG: Det er de respektive kilderegistreringskoordinatorene i lokallagene som legger inn informasjonen, slik at det er viktig at kildereg. ansvarlig vet hva du har gjort, og hva du holder på med. Jeg må få be om tålmodighet da det for vårt vedkommende er blitt registrert mye gjennom årene, slik at det tar nok litt tid før vi klarer å få alt på plass. Men det jobbes med dette ukentlig, så vi er godt i gang.

Internett adressen er som følger:
http://www.dis-norge.no/DISreg/

Kilderegistreringskoordinator
DIS-Hordaland
Renathe-Johanne Wågenes

Avskrift fra noen gravstener i Bergen

Gravsteinsinskripsjon fra Mariakirken
Mette Mohn født Heiberg. Aand og Hierte Gud dig gav, derfor Stenen dig til Ære, men vor Taare ved din Grav, skal et bedre Minde være, den skal sige hvad du var, os saa kiær saa dyrebar.
Henrich Mohn. Retskaffen og virksom Handelmand i Bergen hvor han var født d. 7 Mai 1781, havde neppe ladet reise dette Minde for en elsket og elskelig Hustrue før han selv fulgte hende i Graven. Hendes Død lagde Dødspiren i han Hierte, hendes Savn kunde det ei udholde, og det brast d. 28 October 1830. Nu dække een Grav de elskendes Støv, det kirælige Børn bedugge med Taarer og taknemmelig Velsigne.

Dette er trolig Bergens eldste gravmonument.
Weil Jesus unser Brautigam Uns Schwestern drei gar schon gewert (?) So folgen wir dem Gottes Lam Als seine Braut wie er uns fuhrt Aus dieser Wallfarte kurtzen Zeit Zur freudenfollen Evigkeit.

Ana Elisabet Mestmacher Geboren 1702 den 3 Septbr. Gestorben 1704 den 21 Mai.
Anna Mestmacher Geboren 1706 den 23 Septbr. Gestorben 1707 den 18 Januar.
Anna Mestmacher Geboren 1707 den 14 December. Starb 1711 den 5 Augustij.

Bruk DISadmin på www.disnorge.no